



INVESTIM ÎN MOLDOVA

OFERTĂ INVESTIȚIONALĂ SUB-ZONA ECONOMICĂ LIBERĂ CRIHANA - CAHUL



IGOR MICLAUȘ
Primarul
s. Crihana Veche



MARIN CIOBANU
Administratorul principal al
Zonei Economice Libere Bălți



NICOLAE DANDIȘ
Primarul
mun. Cahul

Stimați investitori,

Dacă sunteți în căutarea unei locații avantajoase pentru dezvoltarea unui nou proiect investițional în Republica Moldova în domeniul industriei, atunci vă invităm în Cahul, unde în anul 2018, pe un teren liber de 23 de hectare (amplasat în satul Crihana Veche și în proximitate imediată de municipiul Cahul) a fost creată o sub-zonă a Zonei Economice Libere Bălți.

Vă asigurăm că în prezent, opțiunea de localizare a investiției dumneavoastră în Cahul se prezintă ca una dintre cele mai avantajoase și durabile din punct de vedere economic

- ✓ Raionul Cahul posedă astăzi una dintre cele mai mari rezerve disponibile de forță de muncă dintre toate raioanele Republicii Moldova. Conform celor mai modeste estimări (efectuate de experți independenți) la începutul anului 2021 existau cel puțin 18 mii persoane în vârstă aptă de muncă, care nu sunt antrenate în activități economice formale, dar care au motivația de a munci și sunt într-o formă fizică și morală adecvată. Inclusiv, cca 12 mii din ei au o vârstă cuprinsă între 17 și 45 de ani, adică pot fi relativ ușor instruiți într-un careva domeniu de specializare tehnică.
- ✓ Municipiul Cahul este al treilea centru educațional al Republicii Moldova, unde funcționează mai multe instituții de învățământ superior și profesionale, în cadrul cărora învață circa 1,500 studenți.
- ✓ Costurile salariale în raionul Cahul sunt mici decât media pe Republica Moldova.
- ✓ Sub-Zona Economică Liberă Crihana- Cahul deține toată documentația urbanistică necesară, ceea ce permite eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare și autorizațiilor de construcție în maximum 30 de zile calendaristice.
- ✓ Sub-Zona economică Liberă Crihana-Cahul este amplasată în proximitatea imediată a intravilanului mun. Cahul, având acces apropiat pentru conectare la toate rețelele de utilități publice (apă, canalizare, electricitate și gaze naturale).

Vă așteptăm în Cahul!

Vă garantăm că veți fi întâmpinați și deserviți la cel mai înalt nivel - peste cele mai optimiste așteptări ale Dumneavoastră!

Raionul Cahul



Raionul Cahul este amplasat în partea de sud-vest a Republicii Moldova, la graniță cu România și Ucraina. Raionul este compus din 55 de localități (1 urbană și 54 rurale), organizate administrativ în 37 de primării, și are o populație totală de circa 110 mii locuitorii.

Amplasat la granița imediată a Uniunii Europene, raionul Cahul are cea mai bună accesibilitate la infrastructura de transport de conexiune pan-europeană (auto, feroviar, maritim) dintre toate raioanele Republicii Moldova.

Centrul administrativ al raionului este municipiul Cahul – cel mai mare oraș din sudul Republicii Moldova și unul cele 6 orașe regionale cu statut de "pol de creștere".

Municipiul Cahul are o populație de peste 30 mii locuitori. Este situat la o distanță de 175

km de la mun. Chișinău și la 60 km de or. Galați, România.

Municipiul Cahul – este unicca localitate balneară din Republica Moldova.

Mun. Cahul este al treilea centru universitar al Republicii Moldova, unde funcționează o Universitate, 2 colegii și 2 școli profesional tehnice. Totodată funcționează o extensie (filială) a Universității "Dunărea de Jos" din Galați (România)

Municipiul Cahul are acces la calea ferată, care face legătura directă cu Portul Internațional Giurgiulești. Cel mai apropiat post vamal și punct de trecere a frontierei cu România se află la o distanță de 8 km de municipiu, iar cel mai apropiat punct de trecere a frontierei cu Ucraina – la o distanță de 40 km.

Distanța până la Aeroportul Internațional Chișinău constituie 175 de kilometri. Totodată, la 7 km de municipiu se află Aeroportul Internațional Cahul, care deși nu este operațional în prezent, se află într-o stare tehnică foarte bună, anticipându-se relansarea activității acestuia în perioadă medie.

Oferta de teren pentru localizarea investițiilor în sub-Zona Economică Liberă Cahul-Crihana

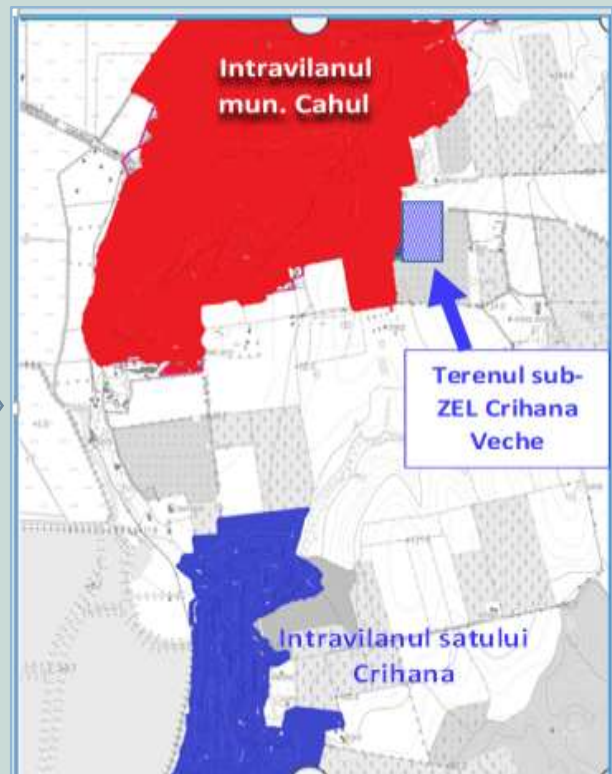
În anul 2018, prin decizia Parlamentului Republicii Moldova, pe teritoriul administrativ al satului Crihana Veche și în proximitatea imediată a mun. Cahul pe o suprafață de 23 hectare de teren public, a fost creată o sub-Zonă Economică Liberă, care este gestionată de administrația Zonei Economice Libere Bălți.



<p>Cine poate deveni rezident al sub-Zonei Economice Libere din Crihana/Cahul</p>	<p>Orice persoană fizică sau juridică înregistrată conform legii în calitate de subiect al activității de întreprinzător în Republica Moldova.</p>	
<p>Procedura de obținere a statului de rezident</p>	<p>În baza cererii depuse de un potențial investitor, administrația ZEL Bălți organizează un concurs de selectare a rezidenților.</p> <p>Documente necesare pentru prezentare comisiei de concurs:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Cererea, adresată Administratorului principal al ZEL Bălți privind admiterea la concursul de selectare. ✓ Copia certificatului despre înregistrarea în calitate de subiect al activității antreprenoriale din Republica Moldova, eliberat de către Agenția Servicii Publice. ✓ Scurtă informație despre participant ✓ Copia documentului de achitare privind plata taxei de participare la concurs. ✓ Proiectul investițional sau planul business pentru 2-3 ani de activitate, în care s-a ținut cont de activitatea în condițiile sub-zonei. 	<p><u>Termen de realizare:</u> maximum 3 luni</p>

Costul de intrare în sub-ZEL:	<p>Total €2,000, inclusiv:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Taxa pentru participare la concurs = €400 ✓ Taxa de înregistrare în calitate de rezident = €600 ✓ Taxa de acordare a autorizației pentru desfășurarea activității = €1000 	
Prețul terenului	<ul style="list-style-type: none"> ✓ €0.5 - €1.5/m² preț anual de <u>arendă</u> ✓ Preț privilegiat de <u>privatizare</u> după realizarea investiției, în conformitate cu reducerile oferite de legislația în vigoare. 	<p>Prețul privatizării terenului constituie prețul normativ reglementat de legislația Republicii Moldova.</p>
Terenuri libere disponibile	<p>23 hectare, care pot fi segmentate în dependență de solicitarea și preferințele investitorului.</p>	
Dotarea cu rețele tehnico-ingineresti	<p><u>Drum de acces:</u> 50 de metri distanță de la traseul R38 (Cahul – Vulcănești)</p> <p><u>Alimentarea cu apă:</u> Priza de conectare este amplasată la o distanță de 200 metri Ø110 mm (costul serviciului = €1,79/m³)</p> <p><u>Canalizare:</u> Punctul de racordare este amplasat la o distanță de 300 metri - 5000 m³/24 h (costul serviciului = €1.08/m³)</p> <p><u>Energie electrică:</u> Punctul de racordare se află la o distanță de 2,5 km - 2,5 MV (costul serviciului = €0.1/kWh)</p> <p><u>Gaze naturale:</u> Punctul de racordare este amplasat la o distanță de 360 metri - 0,125-0,25 Mpa/ Ø110 mm (costul serviciului = €0.2/m³)</p> <p>Notă: <i>există elaborată toată documentația tehnică pentru construcția rețelelor edilitare. În continuare, partenerii locali (inclusiv cu asistența partenerilor de dezvoltare) asigură construcția rețelelor până la hotarul terenului.</i></p>	
Dotarea cu documentație de urbanism	<p>Există Plan Urbanistic Zonal (aprobat de Consiliul Local Crihana Veche) care reglementează utilizarea acestui teren pentru funcțiuni industriale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ <u>Eliberarea certificatului de urbanism pentru proiectare</u> = maximum 30 zile calendaristice de la data depunerii cererii. ✓ <u>Eliberarea autorizației de construcție</u> = maximum 30 zile calendaristice de la data depunerii cererii. 	
Facilități fiscale și economice	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Scutire totală timp de 3 ani de plata impozitului pe venitul obținut din exportul mărfurilor (serviciilor) produse în zona economică liberă în afara teritoriului RM, drept rezultat al investiției în zona liberă a cel puțin 1 milion USD. 	

- ✓ Scutire totală timp de 5 ani de plata impozitului pe venitul obținut din exportul mărfurilor (serviciilor) produse în zona economică liberă în afara teritoriului RM, drept rezultat al investiției în zona liberă a cel puțin 5 milioane USD.
- ✓ Scutire de 50% din cota impozitului pe venit, obținut din exportul mărfurilor (serviciilor) produse în Zona Economică Liberă în afara teritoriului RM.
- ✓ Scutire de 25% din cota impozitului stabilită în RM pentru venitul obținut din alte activități decât exportul de mărfuri (servicii).
- ✓ TVA nu se aplică mărfurilor (serviciilor) livrate în interiorul zonelor libere.
- ✓ Cota zero a TVA pentru mărfurile (serviciile) livrate în zona liberă din afara Republicii Moldova.
- ✓ Garantarea prevederilor legislative pe parcursul următorilor 10 ani din momentul înregistrării în calitate de Rezident al Zonei Economice Libere.
- ✓ Scutire de plata accizelor pentru mărfurile introduse în zona liberă din afara Republicii Moldova, din alte zone libere, din restul teritoriului Republicii Moldova, precum și mărfurile provenind din această zonă și exportate în afara Republicii Moldova.
- ✓ Nu sunt supuse accizelor livrările de mărfuri efectuate în interiorul zonei libere și livrările de mărfuri dintr-o zonă liberă în alta.
- ✓ Optimizarea controalelor din partea instituțiilor de stat
- ✓ Obținerea preferențială a permiselor de ședere și de muncă pentru angajații străini



Rezerva de forță de muncă disponibilă

Chiar în condițiile unor tendințe puternice de emigrare externă din Republica Moldova, în raionul Cahul continuă să existe o rezervă semnificativă de forță de muncă disponibilă.

Conform celor mai modeste estimări (*efectuate de experți independenți*), în prezent în raionul Cahul există cel puțin 18 mii persoane în vârstă aptă de muncă, care nu sunt antrenate în activități economice formale, dar care au motivația de a munci și sunt într-o formă fizică și morală adecvată. Inclusiv, cca 12 mii din ei au o vârstă cuprinsă între 17 și 45 de ani, adică pot fi relativ ușor convertiți într-un careva domeniu de specializare tehnică.

Estimarea rezervei de forță de muncă în raionul Cahul, la începutul anului 2021

Indicatori	Valoarea estimativă	Comentariu
Total populație	90 mii persoane	Conform datelor statistice oficiale, populația prezentă este de 112 mii locuitori. Totuși, estimările arată că peste 20 de mii din numărul oficial se află peste hotare (permanent sau temporar)
Numărul de persoane în vârstă aptă de muncă care locuiesc în prezent de facto în raion (fără persoanele aflate în emigrare)	>55 mii persoane	≈ 60% de la numărul populației prezente*
Inclusiv: Numărul de persoane în vârstă de 17-45 de ani, care locuiesc în prezent de facto în aglomerație (fără emigranți)	>36 mii persoane	≈39% de la numărul populației prezente*
Numărul de persoane angajate în economia formală	≈ 19,6 mii persoane	Bugetari + angajați în sectorul privat, inclusiv deținătorii de patentă de întreprinzător
Numărul de locuitori în vârstă aptă de muncă, care locuiesc de-facto în raion (fără persoanele emigrate), dar nu participă sub nici o formă în activități economice formale	>35 mii persoane	Inclusiv locuitorii antrenați în prezent în activități economice neformale (sezoniere și ocazionale), fără garanții sociale și medicale, cu o remunerare medie de 200-250 MDL/zi (€10-12)
Bazinului minim existent (estimativ) de rezervă de forță de muncă care locuiește de-facto în raionul Cahul, care nu este încă antrenată în migrație, are o disciplină de muncă adecvată și este motivată să se angajeze la un loc de muncă stabil	>18 mii persoane, inclusiv ≈12 mii în vârstă de 17-45 ani	

Costul forței de muncă în raionul Cahul este printre cele mai mici în Republica Moldova. În anul 2019, salariul mediu a constituit cca 6 mii MDL/lună (€285) sau cca 75% față de media națională. Mai mult, în sectorul privat costul forței de muncă necalificate și cu calificare joasă constituie cca 3 mii MDL/lună (cca €150) – pentru pozițiile permanente și cca 200-250 MDL/zi (cca €10-12) pentru pozițiile sezoniere și ocazionale.

Raionul Cahul posedă anumite tradiții industriale în special domeniul industriei ușoare și industriei agro-alimentare, datorită funcționării (în trecut și în prezent) a mai multor entități industriale. Astfel, în prezent în raionul Cahul există cadre calificate cu experiență de lucru în activități industriale în special la următoarele domenii:

- ☑ Textile și confecții
- ☑ Industria agro-alimentară (vinificație, bere, panificație, conserve)
- ☑ Producere cablaje.
- ☑ Producere materiale de construcție

Prezența în aglomerația Cahul de abilități de calificare industrială

Sectoare	Specializări industriale	
	Întreprinderi care au fost închise	Întreprinderi care funcționează în prezent (inclusiv nou-deschise)
Industria ușoară	N/A	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Fabrica "Tricon" – circa 500 angajați ☑ Fabrica "Laboratorio Tessile Mol" – circa 300 angajați ☑ Fabrica "Franco Rossi" (Colibași) – circa 100 angajați ☑ Fabrica "Tricon Fantasy" – circa 100 angajați
Producerea vinului și băuturilor alcoolice	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Practic în fiecare sat din raion funcționa câte un punct de prelucrare primară a strugurilor, absoluta majoritate din care fiind închise în ultimii 20 de ani. 	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Un cluster din 7 fabrici de vin – (Slobozia, Găvănoasa, Cahul, Burlacu, Moscovei, Borceag, Brânza) – peste 300 de angajați ☑ 2 fabrici de bere (Bere Unitanc și Cahul-Pan)
Procesarea cerealelor	<ul style="list-style-type: none"> ☑ SA "Cereale Cahul" – în proces de reorganizare 	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Cahul Pan (produse de panificație + bere) – circa 180 angajați ☑ "Bezman" – producerea făinii și uleiului – cca 15 angajați ☑ "Savit Sim" – produse de panificație – cca 75 angajați ☑ Cca 10 mori și 10 olonițe mici
Prelucrarea peștelui	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Pepiniera piscicolă din Crihana – în trecut angaja peste 150 de lucrători, în prezent nu lucrează 	N/A
Producerea conservelor din fructe și legume	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Fabrica de Conserve Cahul (falimentată) 	N/A
Producerea materialelor de construcție	<ul style="list-style-type: none"> ☑ Combinatul de producere a materialelor de construcție 	<ul style="list-style-type: none"> ☑ 6 producători mici – în total până la 50 lucrători (USBA, Fauras, Transgrup, Lira-2 Culea, Perimetru)
Industria mobilei	N/A	<ul style="list-style-type: none"> ☑ 5 mini-ateliere de asamblare a mobilei și prelucrare a lemnului (până la 50 de angajați în total)/ "Gebhardt" și "Renaissanco-Podvalenko", "Aster-Lemn", "Silva-Sud", "Intersepcom".
Procesarea laptelui	Fabrica de Brânzeturi din Cahul – în trecut angaja peste 150 lucrători, în prezent este în stare de semi-activitate	
Producerea de cablaje (automotive)	N/A	Fabrica de cablaje "Draxelmaier" – peste 600 de angajați

Resurse de materie primă agricolă

Analiza volumului producției agricole globale în aglomerația Cahul relevă existența unui potențial (investițional) de dezvoltare a următoarelor domenii a industriei de prelucrare:

- ✓ Producția de vin și băuturi alcoolice
- ✓ Producerea crupelor, dejunurilor uscate expandate, fulgi de cereale instantanee, müsli ș.a.)
- ✓ Producerea de combifuraje (posibil în combinație cu complexe de creștere a animalelor)
- ✓ Producerea de făină și produse făinoase (biscuiți, paste făinoase, snake-uri ș.a.)
- ✓ Producerea de spirt etilic (din cereale)
- ✓ Procesarea laptelui
- ✓ Procesarea cărnii și producția de mezeluri
- ✓ Producerea de conserve (baza de materie primă ar putea crește)

Baza de materie primă agricolă în raionul Cahul

#	Producție agricolă	Volumul anual estimativ al producției	Comentariu
1	Porumb	> 40-50 mii tone	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Mori și oloinițe de mici dimensiuni ✓ Lipsesc linii de procesare cu valoare adăugată sporită
2	Grâu	>40-50 mii tone	
3	Floarea soarelui	>20-30 mii tone	
4	Orz	>15 mii tone	
5	Fructe	≈3 mii tone	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Există potențial de dezvoltare, datorită existenței unei baze de irigare (râul Prut) ✓ În prezent în raion există peste 11 depozite frigorifice de păstrare (cu o capacitate totală de cca 6500 tone)
7	Legume de câmp	≈producție neînsemnată, doar pentru consum curent în stare proaspătă	
8	Struguri tehnici	≈ 35 mii tone	<ul style="list-style-type: none"> ✓ În raionul Cahul funcționează în prezent 7 vinării de mici dimensiuni
9	Struguri de masă	≈15 mii tone	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Se înregistrează o dinamică pozitivă de extindere a plantațiilor de vii – specializare în exportul de struguri în stare proaspătă ✓ În raion sunt peste 10 depozite frigorifice de păstrare
10	Lână	≈121 tone (peste 30% din total pe RM)	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Predominare a producției în gospodăriile individuale.
11	Lapte	<1 mie tone	
12	Efectivul de animale și păsări	> 3 mii bovine > 10 mii porcine ≈ 75 mii ovine și caprine	
13	Miere de albine	> 35 tone	<ul style="list-style-type: none"> ✓ În raion (estimativ) sunt peste 6 mii familii de albine

Servicii de formare profesională și logistice locale

În mun. Cahul funcționează o Universitate, 2 colegii și 2 școli profesionale, în care învață circa 1,500 studenți în următoarele domenii:

Dotarea cu servicii de educație profesională

	Denumirea specializării	Nr. mediu anual de absolvenți
Universitatea de Stat "B.P. Hașdeu"	Drept	80
	Contabilitate și Finanțe	47
	Business, Antreprenoriat și Administrare	40
	Informatică, matematică și tehnologii informaționale	30
	Limbi străine (engleză și franceză)	30
	Inginerie în industria alimentară	8
	Inginerie în transporturi	2
	Diverse specialități pedagogice	70
	Administrare publică	10
Colegiul "Iulia Hașdeu"	Informatică	50
	Contabilitate	40
	Diverse specialități pedagogice	100
Colegiul de Medicină	Specialități de îngrijire medicală	90
Școlile profesionale	Cusătorese și croitori	20
	Lăcătuși electricieni	20
	Bucătari, cofetari și controlori produse alimentare	50
	Asamblori - montori de profil din aluminiu	20
	Operatori IT	27
	Mecanici și mașiniști	140
	Electrogazosudori	15
	Constructorii	30

În contextul atragerii de noi investitori, instituțiile de învățământ din Cahul posedă rezerve de dezvoltare, inclusiv prin promovarea unor specializări noi (la cerere) prin intermediul abordării de învățământ dual.

Respectiv, localitatea dispune de capacități de instruire pentru pregătirea specialiștilor în vederea facilitării investițiilor în unități industriale din următoarele domenii:

- ☑ Industria textilă și confecții
- ☑ Industria constructoare de mașini
- ☑ Inginerie mecanică
- ☑ Industria de prelucrare a metalului și construcții metalice
- ☑ Industria de asamblare electro -mecanică
- ☑ Tehnologii informaționale

În aglomerația Cahul există un sistem dezvoltat de conexiuni regulate de transport de călători, ceea ce asigură un context favorabil pentru promovarea și susținerea mobilității forței de muncă:

Dotarea cu servicii de transport călători în aglomerația Cahul

Direcția din/spre Cahul	Frecvența circulației (rute dus-întors)
Borceag, Frumușica, Andrușul de Jos, Brânza	1 rută pe zi
Doina, Lopățica, Alexanderfild, Burlăceni, Văleni, Larga Veche, Ursoaia	2 rute pe zi
Burlacu, Moscovei, Larga Nouă	3 rute pe zi
Slobozia Mare, Taraclia de Salcie	4 rute pe zi
Vadul lui Isac	6 rute pe zi
Crihana Veche, Colibași	9 rute pe zi
Andrușul de Sus, Baurci-Moldovenesc	11 rute pe zi
Giurgiulești (tranzit prin toate satele din Lunca Prutului)	13 rute pe zi
Manta	18 rute pe zi

În mun. Cahul funcționează filialele majorității băncilor comerciale din Republica Moldova, inclusiv BC "Moldova AgroIndbank", BC „Moldincombank” și BC "Victoriabank" (parte a grupului financiar-bancar românesc "Banca Transilvania"), BC "Mibiasbanca", BC "Energbank", BC "Banca Comerciala Română", BC "Eximbank", BC "ComerțBank", BC "EuroCreditBank", BC "FinComBank".

În aglomerație există peste o sută de locuri de cazare în diverse unități de cazare de 2** și 3*** stele.

Date de Contact:



PRIMĂRIA MUN. CAHUL

Republica Moldova, mun. Cahul, Piața Independenței #6
primariacahul@gmail.com, +373 299 22400 +373 299-22919
www.primariacahul.md



PRIMĂRIA S. CRIHANA VECHÉ

Republica Moldova, r-nul Cahul, s. Crihana Veche
iprimaria-crihana@mail.ru, +373 299 72215



ADMINISTRAȚIA ZONEI ECONOMICE LIBERE BĂLȚI

Republica Moldova, mun. Bălți, str. Industrială, 4
administration@zelb.md, +373 231 88881, +373 231 88880
www.zelb.md



AGENȚIA DE ATRAGERE A INVESTIȚIILOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

Republica Moldova, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare #134
office@invest.gov.md, +373 22 27 36 54,
www.invest.gov.md

Realizarea acestui document a fost posibilă datorită suportului generos din partea poporului American prin intermediul Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Conținutul acestui material ține de responsabilitatea Autorității Publice Locale și nu reflectă în mod necesar viziunea USAID sau a Guvernului Statelor Unite ale Americii.